

ŠENVIŽSKE NOVINY

1/2019

obecný občasník
4. ročník



ÚVODNÍK

(Marcela Bujňáková)

Za oknami začína kvitnúť ďalšia jar. Od nášho vlnajšieho jesenného čísla obecného občasníka uplynula celá zima.

Čo sa zmenilo? Čo nové sa udialo? Čo nás čaká? Presne o tom vás, milí občania, chceme informovať.

Večná téma nášho občasníka je triedenie odpadu. Dali sme si totiž v redakcii za úlohu informovať, motivovať, inšpirovať. A oblasť životného prostredia, v ktorom žijeme, aj téma našich peňaženiek, ktorá s odpadom tiež úzko súvisí, sa nás všetkých, uznajte, bytostne dotýka.

Píšeme o tom, ako sme hospodárili s odpadom vlani aj v predošliých rokoch. Zaoberáme sa výzvami, ktoré pred nami v tejto oblasti stoja. Prinášame zhrnutie zaujímavých informácií, ktoré odzneli na obecnej schôdzi z úst nášho starostu a starostu obce Torysa.

Čo sa chystá v našej obci v júli? Šenvižske leto. Zapište si do kalendárov a diárov dátum 14. júl 2019. A už teraz sa tešte na všetkých účinkujúcich.

Sme radi, že po dlhšom čase prinášame aj informácie zo života našich škôlkarov a školákov slovami ich pani učiteliek a fotografiami. A pre všetkých pripája pani riaditeľka milú správu o prekvapení, ktoré škola chystá na jún.

Žiaci z našej obce sú úspešní aj na ZŠ v Šarišských Dravciach. Veď sa sami pozrite.

Futbal v Krásnej Lúke stále žije, za čo patrí vďaka všetkým, ktorí aktívne fungujú v rámci A tímu. Ako hráči, tréneri, manažéri, diváci.

Oceňujeme všetkých, ktorí venujú svoj čas našim malým futbalistom, žiakom. Tréningy, zápasy, rady. Dávame like. A radi prinášame krásne správy o ich úspechoch a pokrokoch.

Pre tých z vás, ktorých oslovil článok Sone Matiovej, máme pripravené jeho pokračovanie. Pozrite sa s nami jej očami na život v Afrike, aj na život u nás doma.

Vedeli ste, že naša obec má bohatú a zaujímavú históriu? Presvedčíme vás o tom. Prečítajte si, čo znamenajú latinské nápisy a skratky v našom kostole alebo koľko obyvateľov či aké rôzne názvy mala naša obec v minulosti.

Milí Krásnolúčania. Prajeme vám pohodové čítanie.

PRÍHOVOR STAROSTU OBCE

Milí spoluobčania.

Dovoľte mi prihovoriť sa vám po zvolení za starostu obce.

Tak ako som pred voľbami predstrel, že chcem robiť pre každého občana v obci, tak sa snažím a budem sa snažiť robiť pre všetkých.

Chcem, aby sme všetci spoločne zveľaďovali našu obec, prispievali svojou prácou okolo svojich príbytkov, ale aj na verejných priestranstvách. Čistá obec je vizitka každého občana.

Buďme si nápomocní, spolu tvorme, ale spolu sa aj zabávajme pri spoločných akciách v obci.

Želám vám všetkým veľa zdravia a síl v tomto jarnom období a verím, že si každý bude pochvaľovať život v našej obci.

Starosta obce Marko Osif

ŠTATISTIKA OBYVATEĽSTVA ROK 2018

(redakcia)

Počet obyvateľov k 31.12.2018: **695**.

Narodilo sa **7** detí. Úmrtia boli **2**.

Na trvalý pobyt sa prihlásilo **5** občanov. Z trvalého pobytu sa odhlásilo **8** obyvateľov.

Zloženie obyvateľstva obce podľa veku:

do 3 rokov	23
od 3 do 6 rokov	16
od 6 do 15 rokov	71
od 15 do 18 rokov	49
od 19 do 69 rokov	472
od 70 do 80	47
od 80 rokov do 90	15
občania nad 90 rokov	2

VÝSLEDKY KOMUNÁLNYCH VOLIEB 2018

(redakcia)

V komunálnych voľbách v novembri 2018 si obyvatelia našej obce zvolili nového starostu a poslancov obecného zastupiteľstva. Prinášame vám výsledky volieb, mená zástupcov obce a zloženie komisií obecného zastupiteľstva.

Výsledky voľby starostu obce:

Marko Osif - 257
Ing. Štefan Kupčík - 100

Výsledky volieb poslancov obecného zastupiteľstva:

Mgr. Dušan Matija - 224
Mgr. Marián Kaperák - 214
Ing. Marcela Bujňáková - 164
Ing. Marián Bujňák - 161
Peter Novysedlák - 155
Ing. Jozef Novysedlák - 148
Ing. Ján Štieber - 137

Anton Zimmerman - 134
Peter Kandráč - 132
Mgr. Patrik Bača - 117
Viera Kušnírová - 99
Ing. Martin Bakoň - 86
Bc. Tomáš Janič - 84
Bc. Alexander Novysedlák - 11

SAMOSPRÁVA OBCE

(redakcia)

Starosta obce: Marko Osif

Zástupca starostu obce: Mgr. Dušan Matija

Obecná rada:

Ing. Ján Štieber
Mgr. Dušan Matija

Hlavný kontrolór obce: JUDr. Mgr. Jozef Kušnír

Poslanci obecného zastupiteľstva:

Mgr. Dušan Matija
Ing. Marián Bujňák
Ing. Ján Štieber
Peter Novysedlák
Ing. Jozef Novysedlák
Ing. Marcela Bujňáková
Mgr. Marián Kaperák

Komisia na ochranu verejného záujmu:

Ing. Marcela Bujňáková - predseda komisie
Ing. Jozef Novysedlák - člen komisie
Peter Novysedlák - člen komisie

Komisia pre kultúru, šport a vzdelávanie:

Mgr. Marián Kaperák, predseda komisie
Mgr. Marián Bujňák, člen komisie
Peter Novysedlák, člen komisie

Komisia životného prostredia, výstavby, dopravy a verejného poriadku:

Mgr. Dušan Matija, predseda komisie
Ing. Anton Bujňák, člen komisie
Radoslav Kušnír, člen komisie

VEČNÁ TÉMA: ODPAD, JEHO SEPAROVANIE A ZBER

(text: Marcela Bujňáková, fotografie: Dušan Matija)

V nedeľu 7. apríla 2019 sa v sále kultúrneho domu konala obecná schôdza. V úvode obecnej schôdze deti zo ZŠ s MŠ prezentovali krásny program, za čo im touto cestou ďakujeme. Potom už starosta obce Marko Osif spolu so starostom obce Torysa Ing. Jozefom Stedinom ako predsedom Združenia obcí pre separovaný zber Torysa prezentovali systém a pravidlá zberu odpadu v našej obci a regióne. Pre tých z vás, ktorí sa schôdze nemohli zúčastniť, prinášame najdôležitejšie informácie aj pár fotografií.



Združenie obcí pre separovaný zber Torysa vzniklo v roku 2008. Do roku 2015 bolo triedenie odpadu na dobrovoľnej báze, od roku 2015 je povinné. Všetky náklady znáša ten, kto odpad vytvorí. Zákon zakazuje obciam hradiť z verejných zdrojov, teda z obecného rozpočtu, poplatky za zber, odvoz, uloženie na skládku, likvidáciu odpadu. Preto akékoľvek zvýšenie nákladov sa musí premietnuť do výšky komunálneho poplatku za odpad.

Obec Krásna Lúka je členom združenia obcí od roku 2010. Ako člen združenia vie obec zabezpečiť pre svojich občanov výhodnejšie podmienky v jednaní so spoločnosťami, ktoré zbierajú odpad, v zabezpečení pravidelného zberu odpadu. V našej obci sa aktuálne nachádzajú nádoby na triedený zber:

- 5 zelených na sklo
- 8 žltých na plasty
- 5 modrých na papier
- 4 na biologický rozložiteľný odpad

Zber komunálneho odpadu zo zberných nádob občanov je zazmluvnený so spoločnosťou Brantner Nova Spišská Nová Ves na 26 vývozov v roku.

Zber triedeného odpadu je zazmluvnený na celkovo 10 vývozov za rok. Je to menej často ako v minulých rokoch, dôvodom je nízka miera triedenia a nerentabilita častejšieho zberu pre zberovú spoločnosť. Občanov preto prosíme, aby si nastavili režim triedenia v domácnosti, aby si nastavili spôsob uskladnenia a sledovali termíny zberu v Zberových kalendároch. Komunálny odpad v zberných nádobách ako aj vytriedený odpad vo farebných vreciach je potrebné v deň zberu sprístupniť pre pracovníkov zberovej spoločnosti.

V súvislosti s triedením sa objavili požiadavky na farebné kontajnery do domácností namiesto vriec. Zákon však jasne definuje, že majiteľom zbernej nádoby je občan. Ak občania chcú, môžu si nádobu zakúpiť. Vrecia sú pre občanov zadarmo. Zberová spoločnosť je vybavená na zber vriec aj vysypávanie kontajnerov.

V roku 2019 štát zdefinoval pre obce novú povinnosť: prispievať do rezervného fondu 7-12 € za tonu komunálneho odpadu, v závislosti od miery triedenia v predošlom roku. V našej obci sme v roku 2018 dosiahli mieru triedenia 33,58%. To znamená pre obec nový poplatok 8 € za tonu odpadu. **Z týchto dôvodov sa miestny poplatok za odpad bude musieť zvýšiť od roku 2020 na úroveň 14 EUR na obyvateľa za rok.**

Mieru triedenia vieme ovplyvniť my všetci, obyvatelia Krásnej Lúky, dôslednejšou a poctivejšou separáciou všetkých odpadov. Konkrétne to znamená:

Drobný stavebný odpad z búracích prác môžu občania priviezť do areálu obecného úradu, kde po dohode so starostom obce bude určené miesto na dočasné uloženie. Odvoz odpadu oprávnenej organizácii zabezpečí obec. **Železný odpad** bude možné tiež dočasne uložiť pri obecnom úrade. **Pneumatiky** by mal odoberať servis, v ktorom dochádza k výmene pneumatík. Ak to nie je možné, obec Torysa má priestor na uskladnenie a následne ich vyvezie cez zmluvnú spoločnosť oprávnenú na zber pneumatík. **Biologický odpad kuchynský** sa zbiera do hnedých kontajnerov a cez zmluvnú spoločnosť je odvázaný. **Nebezpečný odpad** – ropné látky – tiež je zabezpečený zber oprávnenou spoločnosťou. **Elektroodpad** sa zbiera 2x ročne. Ak nemajú občania priestor na jeho uskladnenie, obec by im mala zabezpečiť, aby mali kde elektroodpad dočasne uložiť do termínu zberu. **Veľkoobjemový odpad** (napríklad staré kuchynské linky, gaučové súpravy a pod.) – poplatok za zber znáša obec, zvykne sa robiť zber vo viacerých obciach súčasne. Občania sú o termíne informovaní. **Šatstvo** prosíme nehádzať do komunálneho odpadu. V zberných nádobách môže navlhnúť, zvýši sa jeho váha a to pre nás znamená vyššie poplatky. Občania môžu obnosené šatstvo darovať charite, alebo priniesť na obecný úrad, kde sa dočasne uskladní a pri zbere odovzdá. Šatstvo nesmie byť nasiaknuté nebezpečnými látkami, napríklad ropnými.

Prosíme občanov, aby elektroodpad, veľkoobjemový odpad, šatstvo a podobne **nedávali rómskym občanom**. Väčšinou totiž tento odpad skončí v priekope vedľa cesty. Navyše, milí občania, hrozí vám za to pokuta. Občan totiž nesmie svoj odpad dávať inému občanovi! Veľkoobjemové kontajnery **nie sú určené na akýkoľvek odpad**. Prosíme občanov, aby do týchto kontajnerov nehádzali odpad, ktorý sa môže triediť, ani elektroodpad, ani šatstvo. Ak občania uložia svoj odpad u organizácie, ktorá má oprávnenie zbierať, zhodnocovať alebo likvidovať odpad, dostanú o tejto skutočnosti potvrdenie. Prosíme ich, aby toto **potvrdenie si uschovali a predložili na obecný úrad**. Môže to totiž pomôcť zvýšiť percento triedenia odpadu v obci. **Prevádzky v obci** musia tiež preukázať spôsob likvidácie odpadu, buď platením komunálneho poplatku obci alebo dokladovaním kde a akým spôsobom odpad uložili.

SLOVENSKÝ FOLKLÓR JE JEDINEČNÝ - POZVÁNKA NA ŠENVIŽSKE LETO

(Marián Kaperák)

Ľudia na Slovensku už od nepamäti žili v súlade s prírodou, v úcte voči svojim predkom, zvykom a tradíciám, od čoho sa odvíjal aj vtedajší spôsob života. Mnohé jedinečné zvyklosti ľudových tradícií sa zachovali dodnes či už v podobe ľudovej architektúry, hudby, spevu a tanca, jedinečných zvykov, alebo ľudovej tvorby a remesiel.

Takmer každá dolina a každý región sa prezentuje niečím špecifickým. Na Slovensku je v súčasnosti množstvo krojových oblastí s charakteristickými motívmi výšiviek a približne 60 rôznych variantov krojov. Piesne, kroje, tance, architektúra... Navzájom sa odlišujú a spolu vytvárajú unikátne pestrofarebné dedičstvo, ktoré len tak nenájdete. Tieto tradície sú stále živé a najlepšie ich spoznáte, ak v lete navštívite niektorý z veľkolepých kultúrnych festivalov.

Pre tých z vás, ktorí si tento rok z rôznych dôvodov nenájdú čas cestovať za prehliadkou domácich i zahraničných ľudových kolektívov a tradičnej ľudovej kultúry a chceli by sa pokochať krásou živého vystúpenia, aspoň omrvinku z tohto koláča vám ponúka obec Krásna Lúka v nedeľu 14. júla 2019.

Program bude zmesou prezentácie slovenských, šarišských, goralských a rusínskych ľudových spevov, tradícií, tanca a kultúry pôvodného etnika na severovýchode Slovenska. Spoločne ho zahájime slávnostnou svätou omšou, po skončení ktorej sa nám už na pódiu predstavia rôzni účinkujúci, menší aj väčší, z okolia aj domáci. Jedným z hudobných zoskupení, ktoré, verím, všetci poznáme a môžeme ho pokladať za domáce, je ĽH Sosna. V jej hudobnom sprevádzaní nám nedeľné poobedie spríjemní pani Monika Kandráčová a pani Anka Poráčová. V rýdzo rusínskom duchu vystúpia Šambriňci z neďalekej obce Šambron a folklórna skupina z Bajeroviec. Tradičné čepčenie nevesty a družbovský tanec nám predstaví tunajšia Fsk Lisočka a v šarišskom duchu sa poniesie aj program Fsk Polomjanka z Polomy. Krásou tanečnic a šikovnosťou tanečníkov vás očaria členovia FS Sabinovčan a na goralskú nôtu Vás naladí temperamentná, emóciami a farebnosťou presiaknutá hudba v podaní najstaršej ľudovej hudby v okrese Stará Ľubovňa - ĽH Pastrnoci z Novej Ľubovne, ktorej vznik sa datuje do roku 1924. V neposlednom rade nesmieme zabudnúť na naše talentované deti z materskej a základnej školy, ktoré vás, pevne veríme, obohatia a potešia svojím spontánnym výkonom. Vyvrcholením tohtoročného Šenvižského leta bude vystúpenie hudobného telesa, ktoré mnohí zaiste poznáte aj z úspešného účinkovania v televíznej folklórnej šou ZEM SPIEVA 2017, Ľudová hudba Stana Baláža z Raslavic. Umelecké výsledky ĽH Stana Baláža v oblasti interpretácie šarišskej ľudovej hudby presvedčili kritikov a verejnosť o nepopierateľných kvalitách a v súčasnosti patrí k vyhľadávaným muzikám východného Slovenska, ktoré sprevádzajú sólistov-spevákov a spevácke skupiny na hudobných nosičoch, koncertoch folklórnej hudby a festivaloch.

Snahou tohtoročného Šenvižského leta je prilákať vás, Krásnolúčanov, našich rodákov, rozídených po rôznych kútoch našej nádhernej krajiny či za jej hranicami, ale aj priateľov z okolitých obcí k možnosti neformálne sa stretnúť, spoznávať sa, utužiť jestvujúce priateľstvá a popri tomto kultúrnom a duchovnom obohatení prispieť k uchovaniu zvykov, piesní a tancov nášho ľudu a zachovať ich pre nasledujúce generácie. Budeme sa tešiť na priateľov, ktorí prídu povzbudiť svojich účinkujúcich z Polomy, Šambrona, Bajeroviec, ale aj na všetkých ostatných, dobre naladených, ktorí nás s dobrým úmyslom potešia svojou prítomnosťou.

Oceňme všetkých účinkujúcich za prínos a obohatenie tohto popoludnia svojou účasťou v hľadisku a dúfajúc, že po zdarnom ročníku 2019 budeme môcť pristúpiť k plánovaniu nasledujúceho jubilejného roka možno už aj s viacdňovým programom, ale o tom hádam nabitúce :)



*Na fotografiách zľava zhora: LH Sosna, Šambriči, Lisočka, Pastrnoci, LH Stana Baláža.
Za poskytnuté fotografie ďakujeme.*

ZÁKLADNÁ ŠKOLA KRÁSNA LÚKA

(Mgr. Andrea Mačová)

Základnú školu v školskom roku 2018/2019 navštevuje 31 žiakov. Ich počet v jednotlivých ročníkoch je nasledovný: 1. ročník - 6 žiakov, 2. ročník - 5 žiakov, 3. ročník - 13 žiakov a 4. ročník - 7 žiakov. Do základnej školy dochádzajú dvaja žiaci z Bajeroviec a z Vislanky. Aj v tomto šk. roku majú žiaci k dispozícii Školský klub detí, v ktorom je zapísaných 18 žiakov.

Žiaci základnej školy sa od začiatku šk. roka úspešne zapojili do niekoľkých podujatí organizovaných obecným úradom (Deň úcty k starším) a tiež rôznych školských aktivít napríklad Deň mlieka, Deň vody, Deň Zeme. Každoročne nesmie chýbať školský karneval a tiež Milkulášsky turnaj vo vybíjanej. Rôzne súťaže sú taktiež pre našich žiakov výzvou, aby ukázali svoju šikovnosť. Zapojili sa do literárnych súťaží a talentových súťaží.

„ŽIVOT TI PONÚKA KRÍDLA, ŠKOLA TI ICH MÔŽE ROZPRESTRIEŤ, ALE LIETAŤ UŽ MUSÍŠ SÁM.“

(Mgr. Helena Kormošová)

Vážení občania, prihováram sa vám v mene našich žiakov a učiteľov ZŠ s MŠ Krásna Lúka. Keďže nie všetci máte možnosť nahliadnuť za bránu našej krásnolúckej školy a byť svedkami rôznych aktivít, preto aspoň v krátkosti Vás chcem poinformovať o jej živote, dianí a vízií, ktorou sa uberá.

Deti a žiakov nevnímame ako tovar, ktorý je pre nás zdrojom financií, ale vnímame ich ako hmotu, ktorú treba formovať cez neustále pravidlá, z ktorých nie sme ochotní popustiť z dôvodu podporovania zdravej výchovy a vzdelávania.

Poslaním školy je v spolupráci s rodičmi žiakov a miestnou komunitou vychovávať zodpovedných, celoživotne sa vzdelávajúcich žiakov, ktorí za pomoci učiteľov dokážu v sebe objaviť v čom vynikajú, v čom sú výnimoční. Sme presvedčení, že ak pomôžeme nájsť a objaviť talent v každom dieťati, ktorý mu bol daný do vienka, je to najdôležitejšie, čo môžeme pre dieťa urobiť. Nájsť zmysel vzdelávania, učiť sa s radosťou a nie starosťou, zažiť pocit potrebnosti a nie menejcennosti je to, o čo sa naša škola snaží. Ak nájde v škole každé dieťa pochopenie a chodí do školy rado je pre nás najväčším úspechom. Objaviť potenciál každého dieťaťa by mala škola, ale rozvíjať ho, je už na každom dieťati ako sa k tomu postaví a ako uchopí svoju šancu. Cieľom je, aby sa dieťa samo dokázalo vedieť **prezentovať a presadiť v budúcom živote a samo dokázalo rozprestrieť krídla a lietať v nie ľahkom svete.**

Mojim krédom je nerozdeľovať žiakov na dobrých a zlých, vyznamenaných a iba prospievajúcich, ale individuálne nasmerovať každého z nich a hľadať v každom dar, ktorý mu bol daný do vienka. Veľmi ma teší, ak sa môžem pochváliť žiakmi, z ktorých sú dobrí remeselníci, ktorí majú vzťah aj k manuálnej práci, pretože aj takých ŠENVÍŽANOV máme.

Sme presvedčení, že dnešná doba sa potrebuje vrátiť k **hodnotám našich predkov**. Dieťa treba vrátiť do prírody, k domácim zvieratám, k manuálnej práci, k spoznávaní okolitej prírody, do gazdovského dvora, ktorým žili naši predkovia. Jednoducho, vrátiť deťom na dedine to, čo niekedy bolo samozrejmosťou (aby sliepka alebo kohút neboli raritou, aby sused suseda poznal a navzájom si pomohol). Práve preto v blízkej budúcnosti plánujeme sprevádzkovať Gazdovský dvor na školskom dvore so živými domácimi zvieratami, o ktorých sa budú žiaci učiť. Taktiež sa snažíme spolu so žiakmi pestovať rôzne rastliny, zeleninu a liečivé byliny. Aj takto zážitkovo a zmysluplne je možné získať vedomosti na našej škole.

Školský dvor má byť miestom, ktoré nebude ohraňované ostnatým drôtom, aby sem nikto nemal prístup, ale naopak nech je miestom oázy pokoja, zábavy, vzájomného stretávania detí a rodičov. Verím, že všetkým nám záleží na tom, aby to bolo miesto relaxu, vzájomného stretávania sa a zábavy a aby to bolo miesto čisté bez odpadov. Preto Vás chcem poprosiť, aby ste prispeli k tomu a dodržiavali prevádzkový poriadok školského dvora.



Škola sa snaží spolupracovať s miestnou komunitou: futbalovým klubom, hasičmi, farským úradom a zapájať sa podľa svojich možností do rôznych mimoškolských aktivít. V rámci centra voľného času sa na škole realizujú nasledovné záujmové útvary: Hasičský – vedúci útvaru Bc. Ján Kaperák, Futbalový - JUDr. Mgr. Jozef Kušnir, Hudobno-dramatický – Mgr. Helena Kormošová, Anglický – Mgr. Andrea Mačová.

Škole sa darí aj na v rôznych súťažiach. V poslednom období naši žiaci zožali úspech v súťažiach: „Naj chlapec, naj dievča“, (súťaž v prezentovaní talentov), v ktorej sa úspešne zúčastnili žiaci: Sofia Bujňáková, Adrián Nehila a Gregor Kaperák. Získali dve 3. miesta.

Ďalšej okresnej súťaže Hviezdoslavov Kubín sa zúčastnili žiačky: Júlia Rita Novyzedláková a Sofia Bujňáková. Žiačka Sofia Bujňáková získala 2. miesto.

Blahoželáme všetkým zúčastneným a víťazom!



Priala by som si, aby bolo našim krédom predovšetkým to, že sme tu my pre deti a nie deti pre nás. Partnerským a humánnym prístupom pedagogických zamestnancov, ale aj ostatných zamestnancov školy, k deťom a ich rodičom, dosiahnuť skvelý výsledok – zdravé, slušne vychované a šťastné deti, ktoré budú schopné žiť aj bez nášho stáleho pedagogického dozoru a ako to spomínam v našom motte, dokážu sami rozprestrieť krídla a vzlietnuť do sveta. Preto pomôžme im v tom aj my dospelí. Neodsudzujme, ale povzbudzujme a pochváľme aj najmenšie úspechy našich detí aj mimo školy. Zaslúžia si to!

V mesiaci jún plánuje škola vydať obšírnejší školský časopis pod názvom Šenvižiačik 2019, v ktorom nájdete prierez jej vývoja za posledných 10 rokov.

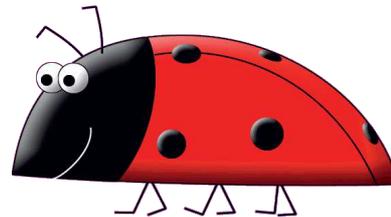
ZO ŽIVOTA MŠ LIENKY

(Mgr. Mária Bakoňová)

Poloha a prostredie našej materskej školy nám ponúka bezprostredný kontakt s prírodou a preto sme sa rozhodli pre názov „LIENKY“. Tento názov obsahuje hlavnú myšlienku, ktorú sme si zvolili pre výchovno–vzdelávaciu činnosť. Prostredníctvom nej chceme objavovať a poznávať prírodu, učiť sa v nej, hrať, smiať, a tak prostredníctvom vzájomne prelínajúcich sa oblastí smerovať k rozvoju detskej osobnosti.

Pod každým písmenom Lienky sa skrýva jedna z vlastností, predpokladov a daností, ktoré formou takejto výchovy podporujeme a rozvíjame počas celého pobytu v materskej škole.

L láskavosť
I intelekt
E empatia
N nápaditosť
K komunikatívnosť
A asertivita



Motto materskej školy:

„Dieťa s úctou prijať, s láskou vychovať, v slobode prepustiť.“ (Rudolf Steiner)

Profilácia materskej školy

Prioritou materskej školy je **environmentálna a regionálna** výchova.

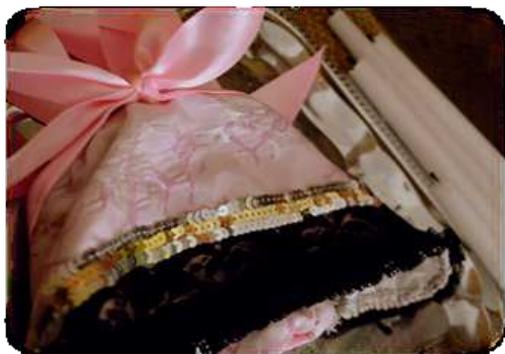
"Zdravé deti v zdravej prírode"

Prostredníctvom environmentálnej výchovy poskytujeme deťom základné poznatky o živej/neživej prírode a okolitom svete, o ochrane prírody. Vytváraním vzťahu k prírode poskytujeme deťom elementárne kompetencie, ktoré ovplyvnia v budúcnosti ich konanie a správanie v súlade s hlavnými cieľmi environmentálneho cítenia a správania. Stimulujeme základné návyky ekologického konania – separujeme odpad. Na vychádzkach spoločne spoznávame okolitú prírodu a jej význam pre nás. Učíme deti vnímať čaro prírody v každom ročnom období. Rozvíjame ich kompetenciu vyjadrovať svoje city vo vzťahu k okoliu, niest' zodpovednosť za svoje konanie.



Obohacujeme výchovu a vzdelávanie o environmentálne prvky v súčinnosti so sviatkami roka. Aktívne sa podieľame na zveľad'ovaní areálu materskej školy.

„Tradície regiónu v srdciach našich detí..“



Prostredníctvom regionálnej výchovy podnecujeme záujem detí o tradičné remeslá, vytvárame u nich predpoklady na pestovanie a rozvíjanie citu ku krásam svojho regiónu, prírody, ľudového umenia a spoznávanie kultúrneho dedičstva našich predkov. Približujeme deťom ľudové zvyky a tradície našej obce a regiónu prostredníctvom spevu ľudových piesní, tanca, vinšov, prezentáciou kroja.

Diskutujeme s deťmi o významných osobnostiach Krásnej Lúky, o ich hodnotách a talentoch. Obohacujeme výchovu a vzdelávanie o regionálne prvky v súčinnosti so sviatkami roka. Prezentujeme materskú školu na rôznych kultúrnych podujatiach aj mimoškolských aktivitách.

Materská škola je jednotriedna a heterogénna. Poskytuje celodennú výchovu a vzdelávanie s možnosťou poldennej dochádzky dieťaťa do materskej školy. V tomto školskom roku navštevuje materskú školu 20 detí.

Život v našej materskej škole je veľmi pestrý. Veľa sa hráme – hrou sa učíme, tvoríme a máme z toho radosť. Každý mesiac je pre nás niečím výnimočným.

Čo sme už zrealizovali a o náš ešte čaká

September

- Svetový deň mlieka v školách

Október

- Svetový deň výživy
- Jesenné upratovanie
- Jeseň života – prezentácia MŠ s programom pri príležitosti mesiaca úcty k starším

November

- Návšteva miestnych cintorínov
- Deň materských škôl
- Vychádzka k soche svätého Martina – vlastná tvorba básne
- Šarkaniáda

December

- Mikuláš
- Vianočné trhy
- Roznášanie vianočnej pošty osamelým ľuďom
- Jasličková pobožnosť

Január

- Hry so snehom

Február

- Karneval
- Nebojte sa, vtáčatká – tvorba křmidla pre vtáčikov z odpadového materiálu
- Návšteva mobilného planetária v škole

Marec

- Aktivity s knihou
- Tvorba 3D lepoprela
- Krásnolúcka Meduška – triedne kolo v prednese poézie a prózy
- Triedime odpad – aktivity spojené so separáciou
- Svetový deň vody
- Malá logická olympiáda predškolákov

Apríl

- Meduška 2019 - regionálna prehliadka v prednese poézie a prózy v Lipanoch
- Krásnolúcky Sláviček – triedne kolo v speve ľudových piesní
- Sláviček 2019 – regionálne prehliadka v speve ľudových piesní v Lipanoch
- Deň Zeme
- Svet okolo nás – zapojenie sa do výtvarnej súťaže
- Zápis detí do 1. ročníka ZŠ

Máj

- Zápis detí na predprimárne vzdelávanie
- Deň matiek



„Deťom treba venovať najväčšiu starostlivosť, lebo sú najcennejším darom a klenotom, ktorý sa nedá s ničím porovnať.“ (J. A. Komenský)

POHĽAD DO ZÁKULISIA ZŠ ŠARIŠSKÉ DRAVCE

(redakcia)

Na Základnej škole v Šarišských Dravciach študuje žiakov z našej obce. Prinášame vám fotografie z niekoľkých školských akcií, ktorých sa zúčastnili aj naši žiaci.



Šaliansky Maťko v decembri 2018

Krásnolúčan Martin Matija sa umiestnil v školskom kole v II. kategórii 2. mieste.

"5 proti 5" v marci 2019

Piataci, medzi nimi aj chlapci z Krásnej Lúky: Matej Kaperák, Martin Matija, Patrik Sontág, si zahrali vlastnú verziu obľúbenej televíznej súťaže.



Hviezdoslavov Kubín v marci 2019

V školskom kole boli úspešní Martin Matija, ktorý svojim prednesom poézie obsadil 2. miesto v II. kategórii a Natálka Osifová, ktorá svojou prózou v III. kategórii zvíťazila a postúpila do okresného kola.



FUTBAL V KRÁSNEJ LÚKE

(redakcia)

Výsledky futbalistov "A" v 8.C lige

5.8.2018	FK Javorina Krásna Lúka - TJ Podhoran Poloma	3:1
12.8.2018	FK Javorina Krásna Lúka - ŠK Odeva Lipany B	4:3
19.8.2018	FK Javorina Krásna Lúka - TJ Sokol Jakubova Voľa	0:4
26.8.2018	OFK Strážan Hubošovce - FK Javorina Krásna Lúka	4:2
9.9.2018	FK Javorina Krásna Lúka - I. FK Krivany	2:2
16.9.2018	FK Roma Jarovnice - FK Javorina Krásna Lúka	2:1
23.9.2018	FK Javorina Krásna Lúka - FK POžiarnik Medzany	7:2
30.9.2018	FK TJ Sokol Brezovica - FK Javorina Krásna Lúka	3:1
7.10.2018	TJ Podhoran Poloma - FK Javorina Krásna Lúka	0:1
14.10.2018	ŠK Odeva Lipany B - TJ Javorina Krásna Lúka	3:1
21.10.2018	TJ Sokol Jakubova Voľa - TJ Javorina Krásna Lúka	2:1
28.10.2018	FK Javorina Krásna Lúka - OFK Strážan Hubošovce	9:4
11.11.2018	I. FK Krivany - TJ Javorina Krásna Lúka	2:2
24.3.2019	FK Javorina Krásna Lúka - FK Roma Jarovnice	3:1
31.3.2019	FK Požiarnik Medzany - FK Javorina Krásna Lúka	3:2
7.4.2019	FK Javorina Krásna Lúka - TJ Sokol Brezovica	2:3

Výsledky malých futbalistov 3. liga mladší žiaci "U13" OBFZ Prešov

10.8.2018	FK Uzovský Šalgov - FK Javorina Krásna Lúka	5:1
10.8.2018	FK Javorina Krásna Lúka - FK Kamenica	2:2
10.8.2018	TJ Slovan Pečovská Nová Ves - FK Javorina Krásna Lúka	0:4
27.8.2018	FK Kamenica - FK Javorina Krásna Lúka	2:3
27.8.2018	FK Javorina Krásna Lúka - TJ Slovan Pečovská Nová Ves	1:1
27.8.2018	FK Javorina Krásna Lúka - FK Uzovský Šalgov	4:1
10.9.2018	TJ Slovan Pečovská Nová Ves - FK Javorina Krásna Lúka	2:4
10.9.2018	FK Uzovský Šalgov - FK Javorina Krásna Lúka	2:5
10.9.2018	FK Javorina Krásna Lúka - FK Kamenica	4:2
24.9.2018	FK Javorina Krásna Lúka - FK Uzovský Šalgov	3:0
24.9.2018	FK Kamenica - FK Javorina Krásna Lúka	1:5
24.9.2018	FK Javorina Krásna Lúka - TJ Slovan Pečovská Nová Ves	1:0

Náš tím sa v priebežnej tabuľke nachádza na 1. mieste.

PREČO MÁME S UGANĎANMI SPOLOČNÉHO VIAC, AKO SI MYSLÍME 2. časť

(Soňa Matiová)

A tak som si povedala, že misiou tohto môjho životného experimentu v Ugande bude, aby som tie deti sama proaktívne objala, za ruku ich vzala na prechádzku, bez ostychu sa s nimi hrala.

Prvé dva týždne boli ťažké. No ako čas plynul a dni v kalendári pribúdali, i ja som sa im postupne prispôbovala. Prestala som si zakaždým špliechať na ruky antibakteriálny gél, upustila som od pričastého prania môjho oblečenia (samozrejme v rukách; práčky v Ugande nie sú bežnosťou), aj na tie kadejaké pachy som si zvykla. A kúsok po kúsku som v nich objavovala ľudskú dôstojnosť – takú, ako má každý jeden človek na Zemi bez rozdielu – iba preto, že je človekom. Lebo nič viac k nej netreba. A naučila som sa byť k našim deťom vľúdna i svojim dotykom, nielen slovami.

Niektoré ugandské dni som trávila pri pečeni. Súčasťou nášho Domova prozreteľnosti totiž bola aj pekáreň – vďaka nej sme v centre mali finančný príjem, z ktorého sme mohli zabezpečovať celú tú starostlivosť o deti. Prácu v pekárni som si mimoriadne obľúbila: pracovalo tam ďalších 27 mužov a žien, a s nimi som sa často zhovárala: o Slovensku, o Ugande, o našich kultúrach, o tom, čo máme spoločné, i o tom, v čom sa tak radikálne líšime. Dozvedela som sa, že udalosť uvedenia je pre dvoch mladých ľudí a ich rodiny dôležitejšia ako samotná svadba, ktorá potom nasleduje. Objasnili mi, že častou príčinou chudoby je to, že Ugandania nemajú vo vlastníctve pôdu. A na druhej strane oni sa zas čudovali tomu, že ja som od prvého ročníka na základnej škole až po piaty ročník vysokej školy vyštudovala zadarmo. Túto informáciu doslova nemohli predýchať – v Ugande sa totiž za vzdelanie platí už od škôlky.

Rodičia drú od rána do noci len preto, aby tri z ich desiatich detí mohli ísť do školy.

Keď píšem tieto riadky, prebieha mi mysl'ou ešte nepreberné množstvo zážitkov: ako Sam pred mojimi očami za pár sekúnd vyliezol na strom, aby mi z neho obral avokádo. Ako Alex jednoducho nemohol pochopiť, že môžu existovať ľudia, ktorí neveria v Boha (alebo v akékoľvek iné nadprirodzené sily). Ako sa Moses (v slovenskom preklade Mojžiš) nemohol prestať čudovať, že v našej krajine rodičia svojim deťom meno Mojžiš nedávajú. Ako mi Dyna ukazovala, ako pliesť farebné slamené košíky. Ako mi Kleofas hovorila o tom, ako miluje svoju prácu, pričom tou prácou bolo kúpanie presne tých detí, ktoré mne spočiatku nevoňali.

Spomínam si tiež na deň, keď som sa samučká vydala na cestu do vzdialenejšieho mesta, a veru mi v niektorých momentoch nebolo všetko jedno. Ako na mňa Ugandania pokrikovali „Hey, mzungu!“, lebo mzungu je označenie pre všetkých belochov a ja som bola široko ďaleko takmer jediná beloška. A ako sa zo mňa tak trochu smiali, keď videli, že som zmätená, lebo neviem, kde to presne mám z matatu (stará doriadená, trasľavá dodávka, ktorú používajú na medzimestskú prepravu) vystúpiť. Ako som si na trhu kúpila fantastické pečené banány (ktoré mi na Slovensku preveľmi chýbajú) alebo od pouličného predavača si vzala rolex – múčnu placku usmaženú na palmovom oleji a zabalenú v gigantickom volskom oku. A žiadna hygiena. A predsa mi nič nebolo – zato ten rolex chutil delikátne.

A pochytila som od mojich drahých ugandských priateľov aj kopec praktických vecí, ktoré viac či menej stále využívam: tak napríklad som sa naučila prať

si svoje oblečenie v rukách. Alebo to vôbec nepreháňam s hygienou. (Z času na čas som počas dňa v Dome prozreteľnosti zašla do kuchyne nazrieť, či tam sestry nenechali na tácke to-ktoré ovocie. A keď nechali – nakrájané – najprv som z neho rukou odhrnula zástupy mravcov a potom som jedla. A znova: ani na sekundu mi z toho nebolo zle.) Odkukala som od našich sestier aj trošku kuchynských vymožeností – tým, že Ugandania si vždy všetko pripravujú vlastnoručne, v kuchyni a celkovo v domácnosti sú neuveriteľne zruční, obratní. Ostávala som v nemom úžase, keď som pozorovala, ako hocijakú zeleninu alebo ovocie celkom dokonale nakrájajú na pravidelné kúsky – bez použitia drevenej dosky a rovno do misky. Samozrejme s nožom, ktorý si predtým vonku na zemi na kameni naostrili zopár prudkými precíznymi ťahmi. Ochutnala som viacero exotických potravín a zakúsila celkom nové, nepoznané chuťové kombinácie (matooke, zelenú odrodu banánov, s mäsom, to som mala ozaj rada; alebo mojím najobľúbenejším jedlom bola omáčka z arašidov – tú si varievam aj doma na Slovensku). A tešila som sa aj z toho, že viem presne odhadnúť počasie: keď sa zdvihol prudký vietor, bol to jasný signál toho, že do dvadsiatich minút začne výdatne pršať a ja teda musím rýchle pozbierať zo špagátikov všetku svoju opratú, takmer už suchú bielizeň.

Zážitky sú však priveľké a papier na ne pritesný.

Zvyknem hovorievať, že život po Ugande je navždy iný. A aj keď tie zážitky postupne vyprchávajú a pamäťové stopy upadajú do nenávratného zabudnutia, predsa za tým všetkým, prečo je život navždy iný, stoja veci, ktoré vždycky zostanú zapísané v mojom srdci.

1. Uganda ma naučila byť vďačnou. A vôbec, vôbec nemusím mať megalomanské veci, aby som bola vďačná.

Na ďakovanie mi celkom stačia i zdanlivé drobnosti: cesta autobusom, verejné osvetlenie, záhradka pred domom s prvými jarnými kvetinkami, výhľad na Čiernu horu, prechádzka ku kaplnke či kniha v ruke. Škola zadarmo, pestré jedlo na tanieri, štyri ročné obdobia, sneh, mrznúca zima i slnečný deň. Som smutná, keď na sebe i na iných badám nevďačnosť. Skôr vieme nadávať na to, že na ceste je jama, skôr vieme povedať, že dnes je otrasné počasie a príšerná hmla, skôr sa nám z úst ženie, že vlak mešká dvadsať minút a ako si to len tie železnice môžu dovoľovať. Priala by som si, aby sme boli vďační ľudia. Vďační. Lebo naozaj máme byť za čo.

2. Uganda ma naučila vážiť si vzdelanie. Aj keď moja vysoká škola tu na Slovensku nebola západoeurópskej kvality, po novom si nesmierne vážim, že som do nej vôbec mohla chodiť. Že ma v detstve ktosi naučil písať aj čítať, že si kdekoľvek môžem kúpiť knihu (a je to celkom normálne – vlastniť knihu), a že aj keď som už po „výške“, je tu hŕba kadejakých kurzov a ďalšieho štúdia, na ktoré sa môžem prihlásiť. Lebo veď výnimočnosťou nás ľudí je, že máme rozum. A možnosť ten rozum vzdelávaním sa kultivovať je obrovským požehnaním.

3. Uganda ma naučila nebrať seba, iných i svet tak veľmi vážne. Rada používam príklad, ktorý sa mi naozaj stal, presne týždeň po tom, ako som sa z Afriky vrátila. Dostala som od svojich priateľov veľký dar: stala som sa krstnou mamou ich syna. Deň pred krstinami som pomáhala nakladať koláčiky do krabičiek. „Do každej krabičky budeme dávať dvadsať koláčov,“ povedala mi stará mama môjho krstného syna. Vyhrnula som si rukávy, poskladala krabičky a spievajúc si ich začala plniť koláčmi. Keď sme už so starou mamou boli hotové, spýtala sa ma: „Tak, a máme v každej krabičke dvadsať koláčov?“

„Niekde ich môže byť osemnásť, niekde dvadsaťjeden. Ukladala som ich od oka,“ odpovedala som s nenútenou ľahkosťou. V tej chvíli na mne spočinul zhrozený pohľad a do uší sa mi dostala jasná výčitka. Lebo asi medziľudské vzťahy stoja na tom, či dostaneme osemnásť alebo dvadsať jeden koláčov. Je to len malichernosť, ale hovorí o nás tak veľmi veľa! Ugandská skúsenosť mi pomohla uvedomiť si, že množstvo problémov, ktoré máme, by sme vôbec nemuseli mať. Keby sme sa len nebrali tak veľmi vážne! Ľahkosť bytia, po ktorej iste mnohí túžime, a ktorá miestami dosahovala v Ugande až opačný extrém – tú ľahkosť bytia máme vo vlastných rukách. V tom, ako sa k veciam, ľuďom, situáciám stavíme. Načo si to celé zbytočne komplikovať?

4. Uganda ma naučila byť hrdou na katolícku Cirkev. V pohľade na katolícku Cirkev sa mi dokorán otvorili oči. Naša Cirkev, to nie je len Cirkev v kostole v Krásnej Lúke, v Bratislave alebo v Európe. Naša Cirkev – to je aj biedny kostolík v Ugande, aj honosná katedrála v Mexiku. Aj africká oslava Pána tancom, aj prísna kartuziánska rehoľa. Videla som v Ugande naozaj biednych ľudí – a o tých sa nestarali európski aktivisti ani vláda, ani sociálny systém. O ľudí, o ktorých už nikto nemal záujem, a bez pomoci by ich údelom bola takmer s istotou smrť, sa starali ugandské, kenské a tanzánske rehoľné sestry. Rehoľné sestry našej katolíckej Cirkvi. Isteže, táto naša Cirkev robí aj množstvo chýb – pretože je z ľudí a ľudia sú fakticky biedni a omylní a hriechom zmietaní tu i tam. No predsa: táto Cirkev, mohutná, všeobjímajúca, s obrovskou tradíciou a bohatstvom, ktorá sa rozpína od New Yorku cez Krásnu Lúku až po Peking, prichádza na pomoc chudobnému žobrákovi, osamelej mame s deťmi, sirote bez akýchkoľvek príbuzných. A ja môžem byť súčasťou presne tejto Cirkvi.

Aká veľká pocta a požehnanie!

„Ty naozaj máš záľubu v srdci úprimnom, a v samote mi múdrosť zjavuješ,“ prehovára v žalme 51 kráľ Dávid. Ľudia na mňa niekedy hľadajú s úžasom, že som mohla ten čas v Afrike ako dobrovoľníčka zažiť. Áno, Uganda je veľmi ďaleko, ešte aj názov tej krajiny znie tak nezvyčajne. No nemyslím si, že tento môj počin bol akokoľvek hrdinský; počin, kde by som sa musela prílišne premáhať. Práve naopak – vskutku bolo šesť ugandských týždňov jedným z najpríjemnejších období, čo som kedy v živote zažila. Odkedy sa moje nohy v polovici júla dotkli africkej zeme, až pokým na konci augusta nevystúpili z lietadla vo Viedni, som na sebe cítila nesmierne požehnanie Pána Ježiša. Nie, nebudem zahmlievať: videla som aj veľa ľudského utrpenia, nespravodlivosti, nerovnosti, korupcie, hladu, smutných očí prosiacich o almužnu. Občas som si pre všetky tieto veci aj poplakala.

Nuž ale to je život. Veď nespravodlivosť sveta vidíme i my tu, doma, na našom milom Slovensku.

Pochopila som však, že neraz sme my sami ešte väčší mrzáci ako hentí ľudia v Ugande: v našich vzťahoch, v našom vnímaní sveta, v našej nedôvere Bohu. A ako aj tam sú ochotní ľudia, ktorí zmierňujú utrpenie tohto pomíňajúceho sa sveta, i medzi nami je množstvo hrdinov: otcovia a mamy, čo z celkom nezištnej lásky vychovávajú svoje deti. Dospelé deti, čo sa obetavo starajú o svojich nevládných rodičov. Dobrí občania, ktorí bez nároku na ovácie a odmeny robia malé užitočné veci pre ostatných. Poctiví ľudia, ktorí bez ohľadu na to, ako to robia iní, čestne pracujú. Lebo vlastne na konci dňa sme na tom všetci rovnako: dostali sme talenty, okolnosti života, čas, rozum a slobodu.

Karty sú rozdane a našou úlohou je s nimi tak narábať, aby sme prišli do neba. Nuž a presne v tomto sme si s Ugand'ami celučičkom celkom, úplne bez rozdielu rovní.

P.S.: Domov prozreteľnosti z veľkej časti funguje aj vďaka Dobrej novine. Na vlastné oči som videla, ako sa tie peniaze, ktoré aj naše deti v Krásnej Lúke vykoledujú, používajú. A chcem Vás len ubezpečiť, že vďaka nim sa môže odohrávať naozaj veľa, veľa dobra. Dobrá novina robí vo svete skvelú prácu. A sestry v Ugande majú po stenách polepené plagáty slovenských koledníkov (naozaj!) :-)



Môj obľúbený obed: varené zemiaky, varené matooke, sukuma wiki a omáčka z arašidov



Dva týždne sme celé dni s deťmi lúpali kukuricu – do haly nám ju z poli sestier vozili nákladným autom a ručne sme oddeľovali zrnká od kmeňa. Potom sme ju vonku sušili, pomleli a mali sme posho – kukuričnú kašu, jedno z najhlavnejších ugandských jedál.



S Mosesom a Ivanom, s ktorými sme boli dobrí kamaráti. Moses je študent na odevnej škole a Ivan zas vodič auta pre naše rehoľné sestry.

VEDELI STE, ŽE...

(Jozef Kušnir)

... prvýkrát sa Krásna Lúka spomína v písomnosti z 20. januára 1329, ktorú vydala Spišská kapitula? Listina informuje o del'be majetkov členov šľachtického rodu Berzevici a Krásna Lúka (Sonwyz) mala pripadnúť do majetku Jána.

... pomenovanie našej obce sa s najväčšou pravdepodobnosťou spája s tým, že jej prví obyvatelia nemuseli kľčiť resp. vyrúbať stromy, ale svoju obec založili v malebnom prostredí na zelenej lúke? Tento názov patrí do skupiny nemeckých názvov dedín, ktoré idealizovali prírodné danosti miesta, na ktorom vznikli. Obdobné je to u Tichého Potoka (Stelbach).

... kostol sv. Martina pochádza z konca 13. storočia.? Obec v tomto období patrila do majetkov Berzeviciovcov, ktorí zaiste významne prispeli na jeho výstavbu. Kostol bol stavaný z lomového kameňa, omietaný, v tradičnej orientácii oltár na východnej, vstup zo západnej strany. Na severnej stene zvykli byť sakrálne maľby obsahujúce výjavy zo života svätcov, ktoré sa označujú aj ako Biblia chudobných (Biblia pauperum).

... prvý po mene známy farár z Krásnej Lúky sa volal Henrich? Spomína sa v pozoruhodnom dokumente z rokov 1330-1332, ktorý je v literatúre označovaný aj ako levočský rotulus. Pergamenový rotulus z Levoče zachytáva súdny spor medzi jágerským biskupom a ostrihomským arcibiskupom. Jeho úctyhodných 14,63 metra z neho robí najdlhší archívny dokument na Slovensku.

... okolo kostola bol cintorín? Už od stredoveku sa pochovávalo predovšetkým v blízkosti kostola, pretože sa verilo, že práve tam je zem najsvätejšia. S budovaním cintorínov mimo centier obce sa začalo až za čias vlády Márie Terézie, a to z dôvodu prevencie pred šírením morových ochorení.

... Madona z Krásnej Lúky z rokov 1360-1380 známa aj ako Šenvižska Madona patrí medzi najvzácnejšie umelecko-historické doklady sochárskeho umenia na Slovensku z obdobia vrcholnej gotiky? Za záhadných okolností sa dostala do majetku liptovského šľachtického rodu Okoličaniovcov. V roku 1940 ju od P. Okoličaniho z Bešeňovej odkúpilo Slovenské národné múzeum v Martine. V tomto roku sa pravdepodobne stane súčasťou expozície Krajského múzea v Prešove.

... v roku 1461 bol richtárom v kráľovskom meste Sabinov istý Schönwyser, čo by sme voľne mohli preložiť ako Šenvižan? Pravdepodobne pochádzal z našej obce, čo je dokladom toho, že už v stredoveku sa Krásnolúčania zaujímalí o veci verejné či politické.

... nápisy vyryté do kameňa v priestoroch podvežia kostola sv. Martina datujú jeho prestavby? Latinské skratky znamenajú: „Roku 1646 s pomocou Ježišovou dal postaviť“, resp. „Tu dal postaviť v 1671“.

... v lokalite dodnes známej pod názvom Pri mlyne naozaj stál mlyn? Výstavbu kamenného mlyna nevieme s presnosťou určiť, no v listine z roku 1685 sa uvádza, že v tomto období bol už spustený.

... na hlavnom oltári v kostole sv. Martina sa nachádza latinský nápis? Jeho znenie je: IN HONOREM SOLIVS VERI DEI HOC ORNAMENTVM ECCLESIA SVIS PROPRIIS SVMPITIBVS ÉRIGI CVRAVIT, A. CH. 1695. Znamená: K úcte jediného spravodlivého Boha túto ozdobu cirkvi (kostola) na vlastné náklady vztýčiť sa postaral roku Pána 1695. Ďalšie latinské nápisy, ktoré obsahujú citáty z Biblie, sú aj na bočnom oltári.

... na bočnom oltári je umiestnená vzácna neskorogotická polychrómovaná plastika Madony s dieťaťom v zobrazení ako Assumpta (Nanebovzatá) alebo Regina Coeli (Kráľovná nebies)? Plastika pochádza z obdobia okolo roku 1490 a pripisovaná je dielni košického rezbára Jána Weissa. Panna Mária stojí na polmesiaci (symbol panenskej čistoty) a pod nohami má hlavu porazeného diabla (hada). V pravej ruke drží žezlo, v ľavej malého Ježiška s otvorenou knihou v rukách (knihou múdrosti).

... do obce prenikli myšlienky reformácie a od konca 16. storočia bola Krásna Lúka evanjelickou obcou? Prvým známym evanjelickým kňazom v obci bol od roku 1591 Michal Rott. Definitívne sa stala obec opäť katolíckou až o zhruba 150 rokov neskôr.

... Krásna Lúka bola istý čas farnosťou? Podľa kanonickej vizitácie boli v roku 1775 filiálkami Krásnolúckej farnosti obce Torysa a Vysoká, istý čas aj vzdialený Lubotín.

... za Márie Terézie patrila obec Krásna Lúka do majetkov grófa Jozefa Sirmaja? Dedinčania mu ročne odvádzali viac než 22 siah dreva. Okrem toho mu celá dedinská pospolitosť bola za rok povinná dovedna odovzdať vyše 22 holb topeného masla (asi 18 litrov), 44 kohútov, rovnaký počet kureniec a 261 vajec. Poddaní museli spolu ročne na panskom odpracovať 1157 dní so záprahom, alebo 2314 dní pešo. Každá sedliacka usadlosť bola zároveň povinná zaplatiť ročnú daň vo výške jedného florénu (zlatky).

... podľa Jozefínskeho sčítania obyvateľstva z roku 1786 sa v Krásnej Lúke nachádzalo 59 domov, v ktorých bývalo 68 rodín? Celkovo tu žilo 405 obyvateľov, z toho 207 žien a 198 mužov a všetci sa hlásili ku kresťanskému vierovyznaniu.

... v 1865 bola v obci postavená drevená škola? Jej interiér pozostával z jednej učebne a jednej miestnosti pre učiteľa. Školský rok trval od 1. novembra do 1. apríla. Kronika obce uvádza, že učiteľom bol tunajší rodák Ján Slavkay, ktorý bol okrem toho aj zvonárom. V roku 1895 došlo v obci k výstavbe novej školy, ktorá pozostávala z jednej učebne, kuchyne, izby a predsiene pre učiteľa. V roku 1908 bola k budove školy pristavená druhá izba a komora. Vyučovanie bolo do roku 1907 slovenské, následne až do roku 1918 prebiehala výuka dôsledkom stupňujúcej sa maďarizácie v maďarčine.

... podľa sčítania obyvateľstva z roku 1869 mala obec Krásna Lúka 74 domov? V obci žilo 512 obyvateľov, z ktorých väčšina, až 484 bola rímskokatolíckeho vierovyznania. Okrem nich žili v obci aj piati obyvatelia gréckokatolíckeho rítu. Sčítanie ľudu z roku 1869 uvádza, že vo vtedajšej obci Schönviz žili aj štyri židovské domácnosti a počet Židov bol spolu 23. V obci pôsobil aj židovský učiteľ menom Abrahám Volf.

... v roku 1903 bol richtárom Ján Bujňák? V tomto roku bol miestnym učiteľom Matej Popovič, krčmárom Marek Palmer a obchodníkom so zmiešaným tovarom Marek Goldstein. V roku 1909 bol už richtárom Vavrinec Kušnir.

... v roku 1908 navštívil náš kraj samotný bulharský cár Ferdinand? Ten prišiel do susedných Šarišských Draviec na pohreb svojmu osobnému priateľovi veľkoveradníckemu biskupovi Pavlovi Smrečanimu. Tunajšie obyvateľstvo malo prvýkrát v živote možnosť na vlastné oči vidieť cárov luxusný osobný automobil.

... celkovo sa bojov prvej svetovej vojny zúčastnilo 35 chlapov z Krásnej Lúky? V boji padli šiesti, a to Vendelín Palčisko, Juraj Ištvan, Karol Kandráč, Jozef Novýsedlák, Michal Kušnir a Jozef Štieber.

... správa o konci vojny a rozpade Rakúsko – Uhorska sa do obce doniesla 30. októbra 1918? Nával radosti prerástol do nekontrolovaných osláv, výsledkom ktorých bolo vyrabovanie židovského obchodu, majiteľom ktorého bol Marek Goldstein. Do konca toho roka vypukla epidémia nákazlivej Španielskej chrípky, ktorú ľud nazýval „špaňolka“ (choroba sa šírila zo Španielska). Na túto chorobu zomrelo v obci vyše dvadsať ľudí. V dome Andreja Kokoruďu boli v jeden deň naraz tri pohreby.

... v roku 1923 obec Krásna Lúka vyhorela? Požiar spôsobil obrovské škody na minimálne 22 domoch a vtedajšie ministerstvo poskytlo obyvateľom obce ako štátnu núdzovú podporu sumu v celkovej výške 48 900 Kč.

... kostolné zvony pochádzajú z roku 1925? Odliate boli v Prešove. Na jednom je vyobrazený sv. Martin, patrón kostola, na druhom sv. Vendelín, patrón miestnej kaplnky z polovice 18. storočia.

... názov Krásna Lúka používa obec oficiálne až od roku 1948? Názov obce prešiel svojim vývojom, no základ slov zostal rovnaký, a to nemecký ekvivalent slovného spojenia „krásna lúka“. Obec sa v historických písomnostiach označuje ako Sonwyz, Senwyz, Semvis, Semwiss, Schemwis, Szemvisz, Schönwies, Szenviz, či Schönviz. Po roku 1907 používala obec maďarský názov Széprét. Po prvej svetovej vojne mala názov Šenviz.

... kostol sv. Martina bol v roku 1963 zapísaný do zoznamu nehnuteľných národných kultúrnych pamiatok Slovenska? Kostol patrí medzi hodnotné pamiatky gotickej architektúry na východnom Slovensku. Je tvorený jednoloďovou stavbou s polygonálnym (viacuholníkovým) presbytériom (svätyňou) a západne predstavanou vežou, ktorá má gotický lomený vchod a gotické štrbinové i neskoršie barokové okná.

ĎALŠIE INFORMÁCIE Z OBECNEJ SCHÔDZE

(Marcela Bujňáková a redakcia)

1. Štatistické údaje o komunálnom odpade v Krásnej Lúke

V tomto čísle chceme zhodnotiť hospodárenie s odpadmi v Krásnej Lúke v predošlých rokoch. Musíme konštatovať, že príjmy neboli dostatočné na to, aby pokryli výdavky za vývoz a nakladanie s odpadmi v našej obci.

Množstvo komunálneho odpadu za rok:

2016	75,45 t
2017	78,84 t
2018	78,57 t

Hospodárenie s odpadmi:

	<u>príjem z poplatkov za komunálny odpad</u>	<u>výdavky za faktúry za zber odpadu</u>	<u>rozdiel</u>
2016	7.323 EUR	10.096 EUR	-2.773 EUR
2017	8.625 EUR	9.850 EUR	-1.225 EUR
2018	8.664 EUR	10.195 EUR	-1.531 EUR

2. Ďalšie témy z obecnej schôdze

Okrajovo sa na obecnej schôdzi venovala pozornosť aj dvom ďalším témam. Tou prvou je značné poškodenie strechy Kaplnky sv. Vendelína a križa pri kaplnke spôsobené vtáctvom. Dochádza tak k znečisťovaniu interiéru a zatekaniu vody pri daždi. Túto záležitosť bude starosta obce riešiť v spolupráci s duchovným otcom.

Druhou témou sú pozemky v lokalite „Pod križom“. Geologický prieskum nepreukázal, že by dochádzalo k zosuvom pôdy. Aktuálne sa pracuje na riešení dopravného napojenia pozemkov na štátnu cestu. Následne sa príjmu opatrenia o konečnej parcelácii a napojenia na ďalšie inžinierske siete.

OZNAM PRE OBČANOV O UZÁVERE STARÉHO CINTORÍNA

(redakcia)

Predošlé obecné zastupiteľstvo, vzhľadom na nedostatok miesta na novom cintoríne a tiež na nevysporiadané pozemky, rozhodlo o uzávere pochovávania na starom cintoríne. Keďže cintorín je blízko obytnej zóny, obec plánuje úplný zánik starého cintorína. Žiadame preto, aby sa už občania s požiadavkou pridelenia hrobového miesta neobracali na obecný úrad. Ďakujeme za porozumenie.

ZÁVEROM

(Marcela Bujňáková)

Je jar. Ročné obdobie, ktoré pripomína detstvo v živote človeka. Príroda sa prebúdza, lúky zelenejú a kvitnú, stromy pučia a slnko svieti stále teplejšie.

Ale ja chcem napísať niečo o životnej múdrosti staroby. Vekom sa človek ohýba v chrbte bližšie a bližšie k zemi. Poviete si, no a čo?! Veď nás tam celý pozemský život tlačia každodenné starosti.

Ale čo ak je to sklonenie symbolom pokory k životu?

Starý človek veľa prežil. Vie, že všetko prejde. Zlé sa pomíne a nemá preto zmysel sa báť a trápiť. A pomíne sa aj dobré, preto nemá zmysel pýcha.

Sme v období pred Veľkou nocou, keď sa v každej domácnosti rieši šunka :) A pomedzi to snáď aj pokánie a svedomie.

Prežime tieto sviatky s pokorou. Žime svoje životy s pokorou.

VEĽKONOČNÁ

(Marcela Bujňáková)

Veľkonočný príbeh
je o tom,
čo príde
na konci našich snáh.

O láske
bez výhrad.

O bdení.

A odpustení.

O tom,
že svoj život môžeš
len ty sám zmeniť.



Prajeme vám požehnané veľkonočné sviatky v mene starostu obce, poslancov obecného zastupiteľstva, zamestnancov obce a celej redakcie.

Redakčná rada: Ing. Marcela Bujňáková, JUDr. Mgr. Jozef Kušník, Mgr. Ľubica Matijová

Ďakujeme všetkým, ktorí svojou troškou prispeli k vydaniu tohto čísla občasníka.

Vaše príspevky a tipy radi privítame na e-mailovej adrese: marcela.bujnakova@gmail.com.